

С.М. НАЗАРЕНКО, С.Е. КУЧІНА, Р.Г МАЙСТРО

ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕВАГ ТА НЕДОЛІКІВ АУТСОРСИНГУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті досліджено переваги та недоліки аутсорсингу інформаційних технологій. Визначено, що одним з актуальних способів підвищення ефективності економічної діяльності є аутсорсинг. Підкреслено, що в умовах значного збільшення витрат на сучасні інформаційні технології, особливу роль набуває практика аутсорсингу. Визначено умовні причини, при наявності яких менеджмент підприємства вдається до послуг зовнішніх підприємств-аутсорсерів. Доведено, що всі моделі аутсорсингу інформаційних технологій, які в цей час використовуються у виробничо-господарській діяльності промислових підприємств, мають свої як сильні, так і слабкі сторони, які необхідно знати, досліджувати, аналізувати та враховувати при формуванні стратегічних та поточних планів і при управлінні підприємством. Детально охарактеризовано переваги та недоліки аутсорсингу інформаційних технологій. Доведено, що переваги ІТ-аутсорсингу включають підвищення продуктивності з допомогою використання спеціальних знань експертів у конкретних сферах діяльності та сегментах ринку, а також дають можливість підприємству зосередити увагу менеджменту та ресурсів на основних (прямих) завданнях і на розвитку профільної бізнес-діяльності. Визначено, що основним недоліком ІТ-аутсорсингу є наявність певних труднощів при виборі професійного та адекватного ІТ-аутсорсера. Зазначено, що аутсорсинг інформаційних послуг суттєво впливає на рівень ефективності, гнучкості та адаптивності промислових підприємств, сприяє зниженню витрат та підвищенню якості послуг.

Ключові слова: аутсорсинг; інформаційні технології; ефективність; переваги ІТ-аутсорсингу; недоліки ІТ-аутсорсингу

S NAZARENKO; S. KUCHINA; R. MASTRO

RESEARCH OF ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF INFORMATION TECHNOLOGY OUTSOURCING

The article examines the advantages and disadvantages of information technology outsourcing. It is determined that outsourcing is one of the actual methods of increasing the efficiency of economic activity. It is emphasized that in the conditions of a significant increase in costs for modern information technologies; the practice of outsourcing acquires a special role. Conditional reasons have been determined; in the presence of which the company's management resorts to the services of external outsourcers. It has been proven that all models of information technology outsourcing; which are currently used in the production and economic activities of industrial enterprises; have their strengths and weaknesses; which must be known; researched; analyzed and taken into account when forming strategic and current plans and when managing the company. The advantages and disadvantages of information technology outsourcing are described in detail. It has been proven that the advantages of IT outsourcing include increasing productivity by using the special knowledge of experts in specific areas of activity and market segments; and also enable the company to focus the attention of management and resources on the main (direct) tasks and on the development of specialized business activities. It was determined that the main disadvantage of IT outsourcing is the presence of certain difficulties in choosing a professional and adequate IT outsourcer. It is noted that the outsourcing of information services significantly affects the level of efficiency; flexibility and adaptability of industrial enterprises; contributes to reducing costs and increasing the quality of services.

Keywords: outsourcing; information technologies; efficiency; advantages of IT outsourcing; disadvantages of IT outsourcing

Вступ. Відмінною рисою виробничо-комерційної діяльності промислових підприємств на початку поточного століття є високий ступінь динамічності економічних процесів. Сучасні тенденції світової економіки; такі як глобалізація; інформатизація; посилення конкуренції на тлі обмеженості стратегічних ресурсів; диктують особливі умови для учасників економічних відносин. Одним з актуальних способів підвищення ефективності економічної діяльності є аутсорсинг; який розглядається як певна складова моделі ефективного управління бізнес-процесами; що забезпечує оптимізацію розподілу внутрішніх ресурсів підприємства за рахунок залучення зовнішніх постачальників послуг.

Загальна ефективність діяльності підприємства залежить від наявності прогресивних інструментів управління інформаційними технологіями. В умовах значного збільшення витрат на сучасні інформаційні технології; особливу роль набуває практика аутсорсингу.

Аналіз стану питання. Проведені дослідження свідчать про те; що на українських підприємствах до аутсорсингу ставляться насторожено; тому є сенс спочатку виділити умовні причини; при наявності яких менеджмент підприємства вдається до послуг зовнішніх підприємств (аутсорсерів); основними з яких є:

- підприємство знаходиться на спаді бізнес-діяльності;

- підприємство знаходиться на підйомі бізнес-діяльності;
- є проблеми з регулюванням бізнес-діяльності;
- є проблеми з ефективністю бізнес-діяльності.

[1]

Бізнес-індустрія аутсорсингових послуг в Україні розвивається досить повільно; що нагально потребує наукового обґрунтування та узагальнення наявного досвіду; переваг та недоліків цього виду діяльності. Всі моделі аутсорсингу інформаційних технологій, які в цей час використовуються у виробничо-господарській діяльності промислових підприємств; мають свої як сильні; так і слабкі сторони; які необхідно знати; досліджувати; аналізувати та враховувати при формуванні стратегічних та поточних планів і при управлінні підприємством.

Мета роботи. Метою даної статті є дослідження переваг та недоліків аутсорсингу інформаційних технологій.

Аналіз основних досягнень і літератури. Питання ефективності використання аутсорсингу інформаційних технологій та визначення їх переваг та недоліків досліджували такі вчені як Горова К.О. [2]; Дідух О.В. [3]; Колодка Я.В. [4]; Маноїленко О.В. [5]; та інші. Дослідники рекомендують позитивні та негативні фактори використання ІТ-аутсорсингу систематизувати у чотири характерні групи; кожна з яких включає в себе переваги та недоліки ІТ-

аутсорсингу економічного; управлінського; інституціонального та технолого-технічного змісту. На нашу думку; такий підхід є доцільним і нагально потребує свого розвитку та наповнення кожної з вказаних класифікаційних груп більш конкретними пропозиціями.

Викладення основного матеріалу дослідження. Проведені нами дослідження показують; що практика аутсорсингу викликає на підприємствах; які використовують послуги аутсорсингу; дві протилежні думки: працівники підприємств кажуть; що аутсорсинг призведе до втрат їхніх робочих місць; тоді як топ-менеджери цих же підприємств бачать у ньому економію коштів для бізнесу та його активний розвиток. Ідесь посередині цих поглядів знаходиться істина. Тому є нагальна потреба більш детально розглянути можливі переваги та потенційні недоліки аутсорсингових відносин в цілому і при проведенні аутсорсингу інформаційних технологій зокрема.

Під перевагами аутсорсингу інформаційних технологій здобувач пропонує розуміти вигоди; які має цей метод організації та управління якоюсь сферою діяльності промислового підприємства (інформаційні послуги; послуги логістики; бухгалтерського обліку; маркетингу та ін.) стосовно здійснення аналогічних функцій власними силами. Наприклад; використання переваг ІТ-аутсорсингу дозволяє промисловим підприємствам суттєво підвищити керованість та якість виконання переданих на аутсорсинг інформаційних послуг; знизити вартість утримання інформаційних підрозділів та рівень комерційних ризиків при неякісному виконанні інформаційних послуг; сконцентруватися на розвитку основних виробничих процесів та в цілому підвищити ефективність діяльності та рівень конкурентоспроможності підприємства та його продукції.

Переваги; які можуть отримати користувачі інформаційних послуг від потенційного аутсорсера пропонується з певною умовністю розділити на дві характерні групи.

Перша група переваг включає в себе стандартизовані переваги; які притаманні аутсорсингу в будь-якій сфері діяльності. Вони включають вже згадану вище можливість для керівництва не відволікатися на управління обслуговуючими функціями; а вивільнений час використати для приділення більше уваги основним бізнес-процесам підприємства. Аутсорсинг дозволяє вирішити можливі проблеми із залученням; навчанням та утриманням кваліфікованого персоналу; а також безперервністю процесів в бізнес-діяльності: заміна або підсилення персоналу на термін відпустки; лікарняного; навчання повністю забезпечується аутсорсером. Крім того; з'являється гнучкість в управлінні ресурсами - підприємству не потрібно турбуватися про скорочення чисельності своїх працівників при зміні кон'юнктурної ситуації на цільовому ринку; перепрофілювання виробничої діяльності; зменшення обсягів виробництва продукції та ін. Підприємство-аутсорсі також може повністю уникнути або суттєво зменшити витрати на інвестиції в обладнання та програмне забезпечення; необхідне для підтримки процесів; що передаються; їх подальшу наукову або технічну підтримку; не

виключаючи скорочення витрат на фінансування офісу та керівного апарату менеджменту. Однак основною вигодою є можливість використовувати запозичений професійний підхід та досвід; отриманий при виконанні такого ж роду завдань; та наявний доступ до нових знань та технологій.

Підприємство-аутсорсер; що спеціалізується на наданні певних послуг; першим стикається з проблемами; які виникають у даній галузі; інвестує у вироблення рішень завдань та розвиток необхідних технологій; у підвищення знань та кваліфікації своїх співробітників. Не широка спеціалізація аутсорсера у відповідній предметній галузі дозволяє йому забезпечувати надійне та якісне виконання переданої на аутсорсинг функції; а завдяки виконанню однотипних операцій для багатьох споживачів (аутсорсі) постачальник послуг може підтримувати на ринку конкурентоспроможні ціни на ці послуги. Для забезпечення високої якості послуг своїми силами (самостійно); підприємству-аутсорсі необхідно здійснити великі інвестиції у розвиток персоналу; обладнання; програмне забезпечення. Про все це не варто забувати при оцінці економічної ефективності переходу на аутсорсинг. Часто вказані компоненти витрат не включають в розрахунки і проводять просте порівняння вартості послуг аутсорсера із витратами на утримання персоналу; залученого в бізнес-процес; що передається на аутсорсинг. Якщо взяти до уваги всі перераховані вище фактори ефективності аутсорсингу; то в цьому випадку його доцільність буде більш обґрунтованою. Ефективність послуг аутсорсингу може бути значно більшою; якщо порівнювати не просто цінові або вартісні показники; а розглядати ці заходи з урахуванням співвідношення ціни та якості; яка при використанні аутсорсингу може бути суттєво кращою.

З метою встановлення переваг та недоліків залучення ІТ-аутсорсингу в практику діяльності промислових підприємств є доцільним провести детальний аналіз існуючих підходів до їх визначення та класифікації.

Для визначення найбільш важливих переваг і недоліків аутсорсингу у виробничій діяльності підприємств слід проаналізувати базові підходи до їх визначення та систематизації. Охарактеризуємо більш детально переваги використання ІТ-аутсорсингу.

Так; економічними перевагами комерційного характеру є:

- зниження витрат;
- скорочення ІТ-персоналу;
- оптимізація ресурсів;
- збільшення потужностей;
- зменшення ризиків в ІТ-сфері;
- підвищення якості ІТ-послуг;
- високий професіоналізм;
- висока надійність;
- швидкий запуск бізнес-діяльності.

До організаційних переваг слід віднести:

- зосередження уваги на ключових сферах;
- операційний контроль;
- кадрово гнучкість;
- розвиток власного персоналу;
- економія часу;

- можливості розподілу ризиків;
- гнучкий графік виплат за послуги;
- економія офісного простору;
- відсутність конфліктних ситуацій.

Переваги техніко-технологічного характеру відображені в:

- доступі до сучасних технологій;
- більш кваліфікованих фахівцях;
- прозорості оцінки якості послуг;
- передачі знань основному персоналу;
- доступу до нових ринків;
- стабільності бізнес-діяльності;

Переваги інституційної діяльності враховують:

- офіційний характер угоди;
- можливості заміни аутсорсера;
- гнучкий відгук на кон'юктурні зміни;
- податкові пільги;
- зменшення тиску конкурентів. [7]

Яким би не був за рівнем кваліфікації штатний персонал промислового підприємства; він не в змозі досягти значного успіху одночасно в декількох сферах; ніхто не досконалий у всіх напрямках виробничої діяльності. Переваги ІТ-аутсорсингу включають підвищення продуктивності з допомогою використання спеціальних знань експертів у конкретних сферах діяльності та сегментах ринку.

Аутсорсери також можуть принести спеціалізовані знання; досвід та досвід; які підприємство не в змозі отримати самостійно. Будь-які ліцензії; патенти; акредитації; які конче необхідні для виконання ІТ-послуг; є обов'язком аутсорсера. ІТ-аутсорсери постійно стежать за змінами та тенденціями в ІТ-галузі; вивчають та створюють нові технології і методи; покращують свої професійні навички; приділяючи особливу увагу галузі знань; в якій вони спеціалізуються. Тому можна стверджувати, що виконання бажаних для промислового підприємства ІТ-послуг буде високопрофесійним.

Головна перевага ІТ-аутсорсингу - можливість підприємства; що обслуговується; зосередити увагу менеджменту та ресурсів на основних (прямих) завданнях і на розвитку профільної бізнес-діяльності.

Найбільш важливою перевагою ІТ-аутсорсингу; на наш погляд; є відсутність необхідності залучення додаткового кваліфікованого персоналу для контролю за функціональною працездатністю і розвитком засобів програмного забезпечення. Вдаючись до послуг ІТ-аутсорсингу; підприємство-аутсорсі отримує значну перевагу; так як уникає потреби розширяти штат своїх співробітників; приймаючи додатково ІТ-фахівців. З використанням ІТ-аутсорсингу є можливість залучити до виконання послуг; які не є профільними для даного підприємства; зовнішнє підприємство; в складі якого є працівники необхідної кваліфікації. Підбір професійно кваліфікованого персоналу покладається на менеджмент підприємства-аутсорсера; звільняючи кадрову службу підприємства-аутсорсі від цих задач.

Не менш важливою перевагою ІТ-аутсорсингу є економія витрат; що виражається у відсутності необхідності наймати штатних ІТ-фахівців; тобто сплачувати їм зарплату та супутні податки. Також ІТ-аутсорсинг забезпечує досягнення оптимальних витрат

на підтримання працездатності власного програмного забезпечення. З урахуванням жорсткої конкуренції; що є у сфері ІТ-аутсорсингу; перевагою для споживачів ІТ-послуг стає доступна вартість послуг залучених по аутсорсингу ІТ-фахівців.

Використовуючи ІТ-аутсорсинг; підприємство має можливість сконцентрувати свої зусилля на розробці та покращенні основних процесів; які допомагають їхньому бізнесу працювати; передаючи допоміжні процедури на аутсорсинг. Слід також відмітити переваги; які пов'язані з рівнем якості ІТ-послуг; які забезпечує аутсорсер; який вузько спеціалізується у своїй сфері. Гарантії якості підтверджуються рівнем відповідальності – ІТ-аутсорсер юридично; матеріально і фінансово відповідає за результати своєї роботи.

Оцінка та зменшення комерційних ризиків - один із найважливіших задач будь-якого ІТ-проекту; яка також успішно вирішується з використанням аутсорсингу. Є реальна можливість отримати вигоду від більшої здатності ІТ-аутсорсера підготуватися та знизити потенційно можливі ризики.

Особливістю та відповідною перевагою ІТ-аутсорсингу у сфері розробки програмного забезпечення є можливість швидкої оцінки відповідності критеріям за допомогою аналізу результатів роботи претендента в його портфоліо. Висока зацікавленість у отриманні нового ІТ-аутсорсі стає стимулом для якісного та своєчасного виконання всього обсягу покладених на ІТ-аутсорсера робіт.

Також відзначимо; що безперечною перевагою ІТ-аутсорсингу стає співпраця тільки з кваліфікованими фахівцями; до обов'язків яких входить оперативне вирішення нестандартних ситуацій в інформаційній сфері підприємства-замовника; які виникають з різного роду інформаційними технологіями та програмним забезпеченням; що використовуються на підприємстві-аутсорсі. За допомогою консультативного забезпечення підприємство-аутсорсер виставить фахово обгрунтовані рекомендації щодо підбору технічного оснащення підприємства-аутсорсі; спираючись на вимоги софту; що розробляється. Також аутсорсер допоможе правильно вибрати програмне забезпечення; заплановане до придбання з метою ефективного супроводу основної виробничо-комерційної діяльності. Це особливо актуально на промислових підприємствах; що мають розгалужену мережу офісів; які віддалено розміщені в різних районах міста або навіть в інших населених пунктах.

Таким чином; можна сформулювати перелік основних переваг ІТ-аутсорсингу для підприємств-замовників ІТ-послуг; які зіткнулися з необхідністю залучення сторонніх ІТ-фахівців.

- одержання необхідного рівня обслуговування;
- стабільна робота програм;
- швидке внесення змін до робочого програмного забезпечення;
- постійна технічна та технологічна підтримка;
- економія фінансових; людських; енергетичних та матеріальних ресурсів.

Переваги та особливості ІТ-аутсорсингу; розглянуті вище; надають унікальні можливості для невеликих підприємств; які мають суттєві фінансові обмеження.

Залучення до роботи сторонніх високопрофесійних ІТ-фахівців дозволяє повністю уникнути необхідності пошуку відповідних ІТ-спеціалістів; а співпраця з посправжньому кваліфікованою професійною командою підприємства-аутсорсера в повній мірі виключає ризики зупинення виробничого процесу внаслідок непрацездатності розробленого та встановленого програмного забезпечення.

Незважаючи на наявність очевидних переваг та вигод при практичному використанні ІТ-аутсорсингу слід також акцентувати увагу і на можливих при цьому негативних моментах. Деталізуємо вади аутсорсингу інформаційних технологій.

Так, до недоліків комерційного характеру слід віднести:

- приховані (непланові) витрати;
- необґрунтоване збільшення цін;
- зниження якості фірмового сервісу;
- порушення графіку робіт;
- додаткові ризики;
- залежність від фінансового стану аутсорсера;

Недоліками в сфері менеджменту є:

- часткова втрата контролю;
- загрози конфіденційності;
- загрози економічній безпеці;
- відсутність досвіду роботи з аутсорсером;
- зміна топ-менеджменту аутсорсера;
- низька ступінь довіри;

Недоліки техніко-технологічного характеру відображаються через:

- можливі проблеми з якістю послуг;
- рівень ринкової новизни послуг;
- незадовільний рівень публісності і репутації фірми;

- можливі зриви угод на аутсорсинг;
- складнощі вибору аутсорсера;
- гальмується розвиток власної ІТ-сфери

До недоліків інституціональної спрямованості слід віднести:

- відсутнє законодавче забезпечення;
- порушення виключних прав;
- експортні обмеження;
- порушення корпоративного стилю;
- правові ризики; [4;6]

Основний недолік ІТ-аутсорсингу – це наявність певних труднощів при виборі професійного та адекватного ІТ-аутсорсера. Якщо вибір буде вдалим; то в цьому випадку підприємство-аутсорсі отримує в основному переваги та підвищує ефективність своєї бізнес-діяльності. Але якщо буде помилка під час вибору; то аутсорсі може зіткнутися і з низькою кваліфікацією персоналу аутсорсера; і з ризиком витоку конфіденційної інформації; і з затримками у реагуванні та вирішенні проблем в ІТ-сфері; і з відсутністю розвитку ІТ-структури на підприємстві-аутсорсі.

Серед можливих недоліків ІТ-аутсорсингу слід виділити можливість аутсорсі втратити управлінський контроль виконання інформаційних послуг. Разом з тим; ця проблема не може бути суттєвою у випадку; коли ви знаєте фахівців; які залучені до виконання послуг; є до них довіра; але все ж таки треба діяти з певною обережністю.

Хоча і вважається; що ІТ-аутсорсинг дозволяє економити кошти; ризик того; що будуть непланові (приховані) витрати; все ж таки має місце. Незважаючи на те; що всі функції; що виконуються аутсорсером; перераховані в угоді з ним; можуть виникати іноді ті завдання; які заздалегідь не можливо передбачити в угоді. За них доведеться доплачувати окремі кошти; що можуть становити значну суму. Можуть також виникнути проблеми з кондиційністю інформації та загрозами економічній безпеці аутсорсі. Будь-які виробничі функції; що передаються стороннім організаціям (аутсорсерам); відкривають їм певний доступ до комерційної інформації про дане підприємство; його сильні та слабкі сторони в бізнес-діяльності. З огляду на те; що правове забезпечення (діюче законодавство) у ІТ-сфері недостатньо стабільне і відрегульоване; завжди є загроза витоку важливої інформації до конкурентів. При передачі на аутсорсинг ІТ-процесів; які потребують передачі особистих даних; є ризик поставити під загрозу конфіденційність інших осіб або безпеку свого підприємства; розкриваючи таку інформацію іншим особам. Можуть також виникнути проблеми і з якістю послуг. Сторонній виконавець (аутсорсер) не завжди може відповідати тому рівню якості; який задає підприємство-аутсорсі. Тим більше; провали ІТ-аутсорсера в тих чи інших моментах взаємин із споживачами позначаться на репутації і підприємства-споживача послуг.

Загрозливим може бути і той факт; що аутсорсі прив'язується до фінансового благополуччя іншого підприємства. З урахуванням того; що дане підприємство доручає частину своїх операцій аутсорсеру; воно стає відповідальним за те; щоб цей надавач ІТ-послуг був фінансово стабільним; щоб доручені йому ІТ-операції виконувались якісно та повною мірою.

Кожне підприємство звертає велику увагу на рівень публісності та своєї репутації. При аутсорсингових відносинах тут може з'явитися загроза; сутність якої полягає в тому; що якщо підприємство-аутсорсі приймає на роботу нових співробітників; вони повинні позитивно ставитися до процедури аутсорсингу. Якщо в результаті здійснення аутсорсингових відносин працівники підприємства-аутсорсі втрачають свої робочі місця; їх ставлення до функцій аутсорсингу буде суто негативним [7]

Проведені дослідження дозволяють виявити певні передумови; які об'єктивно формують потребу промислового підприємства у використанні послуг підприємств ІТ-аутсорсера:

- велика кількість штатних ІТ-фахівців з різними компетенціями;
- рівень якості роботи ІТ-підрозділів не відповідає вимогам топ-менеджменту;
- складність зусиль; спрямованих на управління операційною діяльністю ІТ-підрозділів;
- витрати на інформаційну діяльність складно передбачити;
- повільна реакція інформаційних підрозділів на зміну вимог бізнес-підрозділів;
- нагальна необхідність підвищення якості ІТ-послуг та скорочення витрат на них.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене; відмітимо; що наявність негативних і позитивних сторін в ІТ-аутсорсингу пов'язана з тим; що цей процес неоднозначний і різними категоріями менеджерів та працівників промислових підприємств сприймаються по-різному. Тим не менш; грамотна професійна організація процесу ІТ-аутсорсингу здатна значно покращити якість роботи підприємства-аутсорсера та скоротити витрати; які не пов'язані з його основною діяльністю.

Перспективи розвитку ІТ-аутсорсингу в українській економіці очевидні; так як він став стратегічним інструментом розвитку бізнес-діяльності промислових підприємств. В практиці роботи вітчизняних підприємств за умов нестабільності та загострення конкуренції ІТ-аутсорсинг стає важливим елементом економічної ефективності виробничо-комерційної діяльності підприємства. Аутсорсинг інформаційних послуг суттєво впливає на рівень ефективності; гнучкості та адаптивності промислових підприємств; сприяє зниженню витрат та підвищенню якості послуг. Жодне підприємство; незалежно від його рівня та форми власності; не почне свою бізнес-діяльність без підвищення ефективності її організації. При цьому як один з найбільш доступних та раціональних варіантів співпраці з сторонніми організаціями в галузі якісного інформаційного забезпечення виробництва рекомендуються аутсорсингові відносини.

Список літератури

1. Терехов Д.С. Економічні проблеми розвитку ІТ-підприємств України. *Ефективна економіка*. 2017. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/op=1&z=60358>
2. Горова К.О. Переваги та недоліки залучення аутсорсингу. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип. 4. С. 210–216.
3. Дідух О.В. Визначення основних переваг та недоліків використання аутсорсингу у господарській діяльності підприємств. *Інноваційна економіка*. 2013. № 3(41). С. 128–131.
4. Колодка Я.В. Аутсорсинг в логістиці: переваги та недоліки. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2014. Вип. 4. с. 93-96.
5. Манойленко О.В. Аутсорсинг як інструмент підвищення ефективності антикризового управління. *Вісник МСУ; економічні науки*. 2006. т. IX; №1. С. 8-12.

6. Матвій І.С. Аутсорсинг в діяльності промислових підприємств: основні переваги та загрози. *Прометей: регіональний збірник наукових праць з економіки*. Донецьк : ДЕГІ; 2008. № 1 (25). С. 184–189.
7. Nazarenko S.; Maistro R.; It outsourcing as a guarantee of success for doing modern business. *Modern engineering and innovative technologies*. №13-04. 2020. DOI: 10.30890/2567-5273.2020-13-04-064. <http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-04-071>.

References (transliterated)

1. Terekhov D.S. Ekonomichni problemy rozvytku IT-pidpryyemstv Ukrainy [Economic problems of the development of IT enterprises of Ukraine] *Efektivna ekonomika. [Effective economy]* 2017. no 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/op=1&z=60358>
2. Horova K.O. Perevahy ta nedoliky zaluchennya aut-sorsynhu. [Advantages and disadvantages of outsourcing.] *Visnyk sotsial'no-ekonomichnykh doslidzhen'. [Bulletin of socio-economic research.]* 2013. Vyp. 4. pp. 210–216.
3. Didukh O.V. Vyznachennya osnovnykh perevah ta nedoliky vykorystannya autsorsynhu u hospodars'kiy diyal'nosti pidpryyemstv. [Determination of the main advantages and disadvantages of using outsourcing in the economic activity of enterprises] *Innovatsiyna ekonomika. [Innovative economy.]* 2013. no 3(41). pp. 128–131.
4. Kolodka YA.V. Outsorsynh v lohystytsi: perevahy ta nedoliky. [Outsourcing in logistics: advantages and disadvantages.] *Visnyk Sums'koho natsional'noho ahrarnoho universytetu. Seriya: Ekonomika i menedzhment. [Bulletin of the Sumy National Agrarian University. Series: Economics and management]* 2014. Vyp. 4. pp. 93-96
5. Manoylenko O.V. Outsorsynh yak instrument pidvyshchennya efektyvnosti antykrizovoho upravlinnya. [Outsourcing as a tool for increasing the effectiveness of anti-crisis management.] *Visnyk MSU; ekonomichni nauky. [Bulletin of ISU; economic sciences.]* 2006. t. IX;; no 1. pp. 8-12.
6. Matviy I.YE. Outsorsynh v diyal'nosti promyslovykh pidpryyemstv: osnovni perevahy ta zahrozy. [Outsourcing in industrial enterprises: main advantages and threats.] *Prometey: rehionalnyy zbirnyk naukovykh prats z ekonomiky. Donetsk : DEHI; [Prometheus: regional collection of scientific works on economics.]* 2008. no 1 (25). pp. 184–189.
7. Nazarenko S.; Maistro R.; It outsourcing as a guarantee of success for doing modern business. *Modern engineering and innovative technologies*. no 13-04. 2020. DOI: 10.30890/2567-5273.2020-13-04-064. <http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-04-071>

Nadiiushla (received) 27.09.2023

Vidomosti pro avtoris / About the Authors

Назаренко Станіслав Миколайович (Nazarenko Stanislav Mykolayovych) – студент Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1166-5203> e-mail: Stanislav.Nazarenko@emmb.khpi.edu.ua

Кучіна Світлана Едуардівна (Kuchina Svitlana Eduardivna) - кандидат економічних наук; доцент; Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»; м. Харків; Україна доцент кафедри економіки бізнесу та міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «ХПІ»; м. Харків; Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7619-4361>; e-mail: Svitlana.Kuchina@khpi.edu.ua

Майстро Руслана Григорівна (Maistro Ruslana Hryhorivna) - кандидат економічних наук; доцент; Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»; м. Харків; Україна доцент кафедри економіки бізнесу та міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «ХПІ»; м. Харків; Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3645-0279>; e-mail: Ruslana.Maistro@khpi.edu.ua